

POSTANOWIENIE Z DNIA 27 LISTOPADA 2003 R.

SNO 73/03

Jeśli przedmiotem toczących się równocześnie postępowań – dyscyplinarnego i karnego, jest odpowiedzialność sędziego związana z zarzutem popełnienia tego samego czynu o znamionach przestępstwa, to orzeczeniem obalającym domniemanie niewinności jest wyrok wydany w postępowaniu karnym. Brak takiego wyroku może stanowić przeszkodę uniemożliwiającą kontynuowanie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zarzuconym przewinieniem jest wyłącznie czyn objęty oskarżeniem w postępowaniu karnym.

Przewodniczący: sędzia SN Henryk Gradzik (sprawozdawca).

Sędziowie SN: Jan Górowski, Herbert Szurgacz.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie na rozprawie z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Sądu Okręgowego oraz protokolanta w sprawie dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego obwinionego o przewinienie dyscyplinarne polegające na popełnieniu czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.k. po zapoznaniu się z odwołaniem obwinionego od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt (...) postanowił:

na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia o winie sędziego Sądu Rejonowego w postępowaniu karnym sądowym toczącym się z oskarżenia publicznego wniesionego przez Prokuratora Rejonowego.

Uzasadnienie

Obwinionemu sędziemu Sądu Rejonowego zarzucono przewinienie dyscyplinarne polegające na popełnieniu czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 177 § 1 i 2 k.k. Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2003 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego za winnego popełnienia tego czynu i wymierzył mu karę złożenia sędziego z urzędu.

W odwołaniu obwiniony sędzia Sądu Rejonowego zaskarżył wyrok w całości. W obszernym wywodzie nawiązał do swoich wyjaśnień i powtórzył, że nie przyznaje się do popełnienia zarzuconego mu czynu, ani do jakichkolwiek zachowań, które naruszałyby, choćby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a więc stanowiących czynność wykonawczą przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. Podobnie jak w złożonych wyjaśnieniach, utrzymywał w odwołaniu, że przyczyną wypadku było nierozważne prowadzenie pojazdu przez innego uczestnika ruchu drogowego.

Należy zauważyć, że uchwałą z dnia 18 listopada 2002 r. Sąd Dyscyplinarny zezwolił Prokuratorowi Rejonowemu na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego do odpowiedzialności karnej sądowej w sprawie o czyn z art. 177 § 1 i 2 k.k. Do dnia wydania zaskarżonego wyroku Prokurator Rejonowy nie ukończył postępowania przygotowawczego. Natomiast w dniu 31 października 2003 r. wniósł akt oskarżenia przeciwko temu sędziemu, zarzucając mu popełnienie przestępstwa o wskazanej wyżej kwalifikacji prawnej. Z przesłanej Sądowi Najwyższemu kopii aktu oskarżenia wynika, że w postępowaniu przygotowawczym oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czynu.

Tak więc aktualnie toczą się dwa postępowania dotyczące odpowiedzialności sędziego Sądu Rejonowego związane z zarzutem popełnienia tego samego czynu o znamionach przestępstwa, przy czym przedmiotem

jednego z nich jest odpowiedzialność dyscyplinarna, a drugiego – odpowiedzialność karna.

W myśl art. 119 u.s.p. zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego. Nie oznacza to jednak, że w każdym wypadku postępowanie karne pozostaje bez wpływu na tok postępowania dyscyplinarnego. Jeśli bowiem przedmiotem rozpoznania w obu postępowaniach jest kwestia odpowiedzialności za ten sam czyn o znamionach przestępstwa, to osobę, na której ciąży zarzut uważa się za niewinną, dopóki wina jej nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu (art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 5 § 1 k.p.k.). Za oczywiste należy przyjąć, że stwierdzającym winę sprawcy za popełnienie przestępstwa jest tylko wyrok wydany w postępowaniu karnym. Wyłącznie w tym postępowaniu podlega odpowiedzialności karnej ten, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę (art. 42 ust. 1 Konstytucji RP). Tak więc zaskarżony wyrok uznający obwinionego za winnego popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 k.k. zapadł w postępowaniu dyscyplinarnym w sytuacji, gdy domniemanie niewinności nie zostało obalone prawomocnym wyrokiem w postępowaniu karnym.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uznał za celowe wstrzymanie postępowania dyscyplinarnego w obecnym stadium. Jego kontynuowanie bowiem, z założeniem wydania prawomocnego rozstrzygnięcia o winie niezależnie od orzeczenia, które zapadnie w tej kwestii w postępowaniu karnym, mogłoby ewentualnie doprowadzić do stanu prawnego, w którym rozstrzygnięcia o winie co do tego samego czynu tej samej osoby, mogłyby okazać się rozbieżne, a nawet diametralnie różne.

Reasumując, stwierdzić należy, że jeśli przedmiotem toczących się równocześnie postępowań – dyscyplinarnego i karnego, jest odpowiedzialność sędziego związana z zarzutem popełnienia tego samego czynu o znamionach

przestępstwa, to orzeczeniem obalającym domniemanie niewinności jest wyrok wydany w postępowaniu karnym. Brak takiego wyroku może stanowić przeszkodę uniemożliwiającą kontynuowanie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zarzucenym przewinieniem jest wyłącznie czyn objęty oskarżeniem w postępowaniu karnym. Sytuacja taka zaistniała w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy zdecydował zatem o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego (art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.) do czasu wydania prawomocnego rozstrzygnięcia co do winy w postępowaniu karnym, zwłaszcza że, jak wynika z aktu oskarżenia, będzie się ono toczyć z wykorzystaniem szerszego, niż w dotychczas prowadzonym postępowaniu dyscyplinarnym, materiału dowodowego.